

Prečišćeni tekst Pravilnika o kućnom redu u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija obuhvata sljedeće propise:

1. Pravilnik o kućnom redu u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija ("Službeni list Crne Gore", br. 032/16 od 20.05.2016),
2. Ispravka Pravilnika o kućnom redu u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija ("Službeni list Crne Gore", br. 035/16 od 03.06.2016), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

PRAVILNIK

O KUĆNOM REDU U ZAVODU ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA

("Službeni list Crne Gore", br. 032/16 od 20.05.2016, 035/16 od 03.06.2016)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se kućni red u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu: Zavod), prilikom izvršenja kazne zatvora i kazne zatvor od četrdeset godina.

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. PRIJEM U ZATVOR

Član 3

Prilikom javljanja na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od četrdeset godina osuđenom se utvrđuje identitet i zdravstveno stanje, u skladu sa Zakonom o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti (u daljem tekstu: Zakon).

U slučaju da ne može da se utvrdi identitet, osuđeni će se smjestiti u posebnu prostoriju u organizacionoj jedinici Zavoda u kojoj se izvršava kazna zatvora i kazna zatvor od četrdeset godina (u daljem tekstu: zatvor), o čemu se obavještava organ uprave nadležan za poslove policije (u daljem tekstu: policija).

Javne isprave na osnovu kojih je utvrđen identitet osuđenog oduzimaju se i čuvaju sa drugim stvarima čije držanje i upotreba nijesu dozvoljeni u zatvoru, u prostoriji namijenjenoj za te svrhe (u daljem tekstu: zatvorenički magacin).

Član 4

Prilikom prijema u zatvor zatvoreniku se oduzimaju: novac, dragocjenosti, mobilni telefon, oštri predmeti (noževi, britve, žileti za brijanje, makaze, igle), kao i predmeti podobni za nanošenje povreda sebi i drugima, uništavanje imovine i ugrožavanje bezbjednosti u Zavodu.

Oduzimanje stvari iz stava 1 ovog člana vrši se zapisnički, u prisustvu zatvorenika.

Zapisnik iz stava 2 ovog člana sadrži ime, ime jednog roditelja i prezime zatvorenika, količinu, težinu i druga bitna svojstva oduzetih stvari, datum i čas oduzimanja, potpis zatvorenika kome su oduzete stvari i službenika za poslove obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica (u daljem tekstu: službenik obezbjeđenja).

Ako se od zatvorenika oduzima novac, u zapisnik iz stava 2 ovog člana upisuju se vrsta valute, apoeni i serijski brojevi novčanica.

Jedan primjerak zapisnika uručuje se zatvoreniku, drugi se odlaže zajedno sa oduzetim stvarima, a treći se odlaže u lični dosije zatvorenika.

Stvari za koje postoji vjerovatnoća da su predmet izvršenja krivičnog djela ili su u vezi sa izvršenjem krivičnog djela, oduzimaju se od zatvorenika i o tome se obavještava nadležni državni tužilac.

Član 5

Od stvari za ličnu upotrebu zatvorenik može da zadrži pribor za održavanje lične higijene (sapun, četkicu i pastu za zube, šampon za kosu, češalj, noktorez, kremu za ruke i lice, pribor za brijanje), plastični pribor za jelo i piće, do tri paklice cigareta i pribor za pušenje, pribor za pisanje, ortopedska sredstva, naočare, svoju odjeću i obuću, svoju posteljinu (osim jastuka), sportsku opremu (majicu, šorts, trenerku i patike), porodične fotografije, spise i dokumentaciju u vezi presude, knjige, stručne publikacije, propise i časopise, a zatvorenice i higijenska sredstva i preparate za održavanje ženske higijene, turpiju za nokte dužine do 3 cm, pincetu, četku za kosu i fen.

Član 6

Stvari koje su oduzete od zatvorenika čuvaju se u posebnoj prostoriji zatvora namijenjenoj za tu svrhu, obezbijedene od oštećenja i nestanka ili se, na pisani zahtjev zatvorenika, licu koje on odredi, predaju prilikom posjete ili šalju putem pošte, o trošku zatvorenika.

Oduzeti novac uplaćuje se na depozit zatvorenika, osim deviznog novca sa kojim se postupa na način iz stava 1 ovog člana.

Kvarljive stvari se uništavaju, o čemu se sačinjava zapisnik u dva primjerka. Jedan primjerak zapisnika uručuje se zatvoreniku, a drugi se odlaže u lični dosije zatvorenika.

Član 7

Kad se stvari oduzete od zatvorenika šalju putem pošte, primjerak zapisnika iz člana 4 stav 2 ovog pravilnika upućuje se sa stvarima, a kad se predaja vrši neposredno prilikom posjete, primjerak zapisnika predaje se licu koje prima stvari.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, na primjerku zapisnika koji se odlaže u lični dosije zatvorenika, primopredaja se ovjerava potpisima primaoca i službenika obezbjeđenja koji predaje stvari, odnosno konstatuje se da su stvari poslate putem pošte.

Član 8

Neposredno nakon pretresa, zatvorenik se upućuje na higijensku obradu (šišanje, brijanje, kupanje i presvlačenje) i vrši se njegovo fotografisanje, uzimanje otisaka prstiju i dlana, utvrđuju mu se spoljne fizičke karakteristike i uzimaju mjere tjelesne težine i visine.

Po završetku radnji iz stava 1 ovog člana, zatvorenik se smješta u organizacionu jedinicu zatvora nadležnu za poslove ispitivanja ličnosti i utvrđivanje programa tretmana i reintegracije zatvorenika (u daljem tekstu: odjeljenje za ispitivanje ličnosti); od njega se uzimaju podaci o članovima uže porodice sa tačnim i potpunim adresama i brojevima telefona ukoliko ih zna, kao i punomoćniku, odnosno advokatu; zatvorenik se upisuje u matičnu knjigu zatvorenika, za njega se obrazuje lični dosije i upoznaje se sa pravima i obavezama za vrijeme izdržavanja kazne.

Ukoliko zatvorenik ne zna tačne adrese i brojeve telefona članova uže porodice, dužan je da ih pribavi prilikom njihove prve posjete.

III. ISPITIVANJE LIČNOSTI I UTVRĐIVANJE PROGRAMA TRETMANA I REINTEGRACIJE

Član 9

U odjeljenju za ispitivanje ličnosti vrši se ispitivanje ličnosti zatvorenika u skladu sa članom 28 Zakona, i sačinjava procjena rizika, radi utvrđivanja programa tretmana i reintegracije zatvorenika.

Procjena rizika utvrđuje se na osnovu vrste i težine izvršenog krivičnog djela, visine izrečene kazne, ranije osuđivanosti, načina dolaska na izdržavanje kazne, činjenice da li se vodi krivični postupak za drugo krivično djelo, odnosa zatvorenika prema izvršenom krivičnom djelu i kazni, ponašanja u pritvoru ili drugom zatvoru, kao i psiholoških, socijalnih, kriminoloških i zdravstvenih karakteristika i drugih ličnih svojstava zatvorenika (nivo obrazovanja, imovni status, socijalni status i bračno i porodično stanje, mentalno zdravlje i uzimanje psihoaktivnih supstanci, stavovi i vrijednosti i socijalno kognitivne vještine).

Na osnovu procjene iz stava 2 ovog člana, procijenjeni rizik se stepenuje kao nizak, srednji i visok, u odnosu na to da li:

- zatvorenik predstavlja opasnost za druge zatvorenike, zaposlene u Zavodu ili druga lica koja posjećuju Zavod;
- postoji vjerovatnoća da će zatvorenik pokušati da se samopovrijedi ili izvrši samoubistvo;
- postoji vjerovatnoća da će zatvorenik vršiti krivična djela nakon izvršene kazne.

Član 10

Nakon ispitivanja ličnosti i sačinjavanja procjene rizika iz člana 9 ovog pravilnika, u odjeljenju za ispitivanje ličnosti zatvorenik potpisuje izjavu da je upoznat sa pravima i obavezama za vrijeme izdržavanja kazne.

Ako je zatvorenik nepismen, izjavu iz stava 1 ovog člana saopštava usmeno u prisustvu rukovodioca odjeljenja za ispitivanje ličnosti, a ako je gluv, nijem ili gluvonijem izjavu daje preko tumača.

IV. KLASIFIKACIJA I REKLASIFIKACIJA

Član 11

Zatvorenik se razvrstava u jednu od pet klasifikacionih grupa, koje su određene od povoljnije ka nepovoljnijoj, i to:

- I-a klasifikaciona grupa;
- I-b klasifikaciona grupa;
- II klasifikaciona grupa;
- III klasifikaciona grupa;
- IV klasifikaciona grupa.

Član 12

U I-a klasifikacionu grupu može se razvrstati zatvorenik koji ispunjava sljedeće uslove, i to ako:

- mu je izrečena kazna zatvora do jedne godine ili mu je ostatak kazne, po uračunatom pritvoru, do jedne godine zatvora;
  - se na izdržavanje kazne sam javio;
  - ranije nije osuđivan za krivično djelo;
  - mu u prekršajnom postupku nije izricana kazna zatvora;
  - se protiv njega ne vodi krivični postupak za drugo krivično djelo;
  - na osnovu procjene rizika i nivoa bezbjednosti može biti smješten u prostorije otvorenog tipa.
- Zatvorenik razvrstan u I-a klasifikacionu grupu može se smjestiti u prostorije otvorenog tipa.

Član 13

U I-b klasifikacionu grupu može se razvrstati zatvorenik koji ispunjava sljedeće uslove, i to ako:

- mu je izrečena kazna zatvora do tri godine ili mu je ostatak kazne po uračunatom pritvoru do tri godine zatvora;
- se na izdržavanje kazne sam javio;
- se prvi put nalazi u zatvoru zbog izvršenog krivičnog djela;
- se protiv njega ne vodi krivični postupak za drugo krivično djelo; i
- na osnovu procjene rizika i nivoa bezbjednosti može biti smješten u prostorije poluotvorenog tipa.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, zatvorenik kome je izrečena kazna zatvora do šest mjeseci ili mu je ostatak kazne po uračunatom pritvoru do šest mjeseci, kao i zatvorenik kome je izrečena kazna zatvora u prekršajnom postupku može se razvrstati u I-b klasifikacionu grupu ako ispunjava uslove iz stava 1 al. 2 i 5 ovog člana.

Zatvorenik razvrstan u I-b klasifikacionu grupu može se smjestiti u prostorije poluotvorenog tipa.

Član 14

U II klasifikacionu grupu može se razvrstati zatvorenik koji ispunjava jedan od sljedećih uslova, i to ako:

- mu je izrečena kazna zatvora u trajanju do pet godina ili mu je ostatak kazne, po uračunatom pritvoru, do pet godina zatvora;
- je priveden na izdržavanje kazne;
- je ranije izdržavao kaznu zatvora ili kaznu zatvor od četrdeset godina; ili
- na osnovu procjene rizika i nivoa bezbjednosti ne može biti razvrstan u povoljniju klasifikacionu grupu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, zatvorenik kome je izrečena kazna zatvora do šest mjeseci ili mu je ostatak kazne, po uračunatom pritvoru, do šest mjeseci i zatvorenik kome je izrečena kazna zatvora u prekršajnom postupku može se razvrstati u II klasifikacionu grupu ako ispunjava jedan od uslova iz stava 1 al. 2 i 4 ovog člana.

Zatvorenik razvrstan u II klasifikacionu grupu smješta se i radno angažuje u prostorije zatvorenog tipa i pod stalnim je nadzorom službenika obezbjeđenja.

Član 15

U III klasifikacionu grupu može se razvrstati zatvorenik koji ispunjava jedan od sljedećih uslova, i to ako:

- mu je izrečena kazna zatvora u trajanju dužem od pet godina;
- je višestruki povratnik u izdržavanju kazne zatvora izrečene za krivična djela; ili
- na osnovu procjene rizika i nivoa bezbjednosti ne može biti razvrstan u povoljniju klasifikacionu grupu.

Zatvorenik razvrstan u III klasifikacionu grupu smješta se i radno angažuje u prostorije zatvorenog tipa, pod pojačanim nadzorom službenika obezbjeđenja.

Član 16

U IV klasifikacionu grupu razvrstava se zatvorenik:

- kome je izrečena kazna zatvor od 40 godina;
- koji je bio u bjekstvu ili pokušao bjekstvo iz zatvora; ili
- koji na osnovu procjene rizika i nivoa bezbjednosti ne može biti razvrstan u povoljniju klasifikacionu grupu.

Zatvorenik razvrstan u IV klasifikacionu grupu smješta se i radno angažuje u prostorije zatvorenog tipa, odvojen od zatvorenika iz drugih klasifikacionih grupa i mora biti pod intenzivnim nadzorom službenika obezbjeđenja.

Član 17

Reklasifikacija zatvorenika vrši se dva puta u toku kalendarske godine, i to u junu i decembru, a izuzetno ako za to postoje opravdani razlozi, može se izvršiti još jedna reklasifikacija.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, reklasifikacija zatvorenika kome je izrečena kazna zatvora do šest mjeseci ili mu je ostatak kazne po uračunatom pritvoru do šest mjeseci i zatvorenika kome je izrečena kazna zatvora u prekršajnom postupku, vrši se kad se steknu uslovi za razvrstavanje u određenu klasifikacionu grupu, u skladu sa ovim pravilnikom.

O reklasifikaciji zatvorenika odlučuje lice koje rukovodi zatvorom, uz saglasnost starješine Zavoda, na predlog organizacione jedinice zatvora nadležne za poslove realizacije programa tretmana i reintegracije zatvorenika (u daljem tekstu: organizaciona jedinica za tretman), uz pribavljeno mišljenje organizacionih jedinica zatvora nadležnih za poslove obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica i rad zatvorenika.

Prilikom odlučivanja o reklasifikaciji zatvorenika, posebno se uzima u obzir efektivno izdržani dio kazne, procjena rizika, ponašanje i vladanje zatvorenika, zalaganje na radu, postignuti stepen realizacije programa tretmana i reintegracije i bezbjednosna procjena.

Član 18

U I-a klasifikacionu grupu može se reklasifikovati zatvorenik iz I-b klasifikacione grupe koji ispunjava sljedeće uslove, i to ako:

- je efektivno izdržao najmanje 1/2 izrečene kazne zatvora;
- mu preostali dio kazne nije duži od jedne godine;
- se prvi put nalazi u zatvoru za izvršeno krivično djelo;
- se protiv njega ne vodi krivični postupak za drugo krivično djelo;
- nije izvršio lakši disciplinski prekršaj, dok je bio razvrstan u I-b klasifikacionu grupu;
- nije izvršio teži disciplinski prekršaj za vrijeme izdržavanja kazne;
- je mjera bezbjednosti izrečena uz kaznu zatvora izvršena;
- je procijenjeni stepen rizika nizak;
- na osnovu procjene postignutog stepena realizacije programa tretmana i reintegracije i nivoa bezbjednosti može biti smješten u prostorije otvorenog tipa.

Član 19

U I-b klasifikacionu grupu može se reklasifikovati zatvorenik iz II klasifikacione grupe koji ispunjava sljedeće uslove, i to ako:

- je efektivno izdržao najmanje 1/3, odnosno povratnik u izdržavanju kazne zatvora izrečene za krivična djela najmanje 1/2, odnosno višestruki povratnik u izdržavanju kazne zatvora izrečene za krivična djela (tri i više puta) najmanje 3/5 izrečene kazne;
- je procijenjeni stepen rizika nizak;
- na osnovu procjene postignutog stepena realizacije programa tretmana i reintegracije zatvorenika i nivoa bezbjednosti može biti smješten u prostorije poluotvorenog tipa.

Član 20

U II klasifikacionu grupu može se reklasifikovati zatvorenik iz III klasifikacione grupe koji ispunjava sljedeće uslove, i to ako:

- je efektivno izdržao najmanje 1/4, odnosno povratnik u izdržavanju kazne zatvora izrečene za krivična djela najmanje 1/3, odnosno višestruki povratnik u izdržavanju kazne zatvora izrečene za krivična djela najmanje 1/2 izrečene kazne;
- je bio razvrstan u III klasifikacionu grupu najmanje šest mjeseci;
- na osnovu procjene postignutog stepena realizacije programa tretmana i reintegracije i nivoa bezbjednosti, može biti reklasifikovan u povoljniju klasifikacionu grupu.

Član 21

U III klasifikacionu grupu može se reklasifikovati zatvorenik iz IV klasifikacione grupe koji ispunjava sljedeće uslove, i to ako:

- je bio razvrstan u IV klasifikacionu grupu najmanje šest mjeseci;
- je zatvorenik osuđen na kaznu zatvor od 40 godina efektivno izdržao najmanje 1/5, odnosno povratnik u izdržavanju kazne zatvora izrečene za krivična djela najmanje 1/4, odnosno višestruki povratnik u izdržavanju kazne zatvora izrečene za krivična djela najmanje 1/3 izrečene kazne;
- na osnovu procjene postignutog stepena realizacije programa tretmana i reintegracije i nivoa bezbjednosti, može biti reklasifikovan u povoljniju klasifikacionu grupu.

Član 22

Zatvorenik se reklasifikuje u nepovoljniju klasifikacionu grupu:

- kad je odluka kojom je izrečena disciplinska mjera upućivanje u samicu postala pravosnažna;
- na osnovu bezbjednosne procjene u zatvoru, izostanka rezultata u sprovođenju programa tretmana i reintegracije zatvorenika ili na osnovu naknadno utvrđene procjene rizika;
- nakon dobijanja pravosnažne presude za izvršeno novo krivično djelo, ukoliko ne ispunjava uslove u pogledu efektivnog dijela izdržane kazne za klasifikacionu grupu u koju je razvrstan.

Zatvorenik koji pokuša ili izvrši bjekstvo, učestvuje u pripremanju ili organizovanju pobune zatvorenika ili učestvuje u pobuni, napadu na službeno lice, zloupotrijebi pogodnost ili bude pravosnažno osuđen za krivično djelo izvršeno za vrijeme izdržavanja kazne zatvora, reklasifikuje se u IV klasifikacionu grupu, bez obzira u koju klasifikacionu grupu je bio razvrstan.

Član 23

U slučaju iz člana 22 stav 1 ovog pravilnika, zatvorenik ne može biti reklasifikovan u povoljniju klasifikacionu grupu za period od najmanje šest mjeseci od dana donošenja odluke o reklasifikaciji.

U slučaju iz člana 22 stav 2 ovog pravilnika, zatvorenik ne može biti reklasifikovan u povoljniju klasifikacionu grupu niti koristiti pogodnosti u skladu sa Zakonom, za period od najmanje jedne godine od dana donošenja odluke o reklasifikaciji.

V. PRITUŽBA I PRAVNA POMOĆ

Član 24

Pritužba koju zatvorenik, u skladu sa Zakonom, podnosi radi zaštite prava i interesa tokom izdržavanja kazne zatvora ili zatvor od četrdeset godina, podnosi se u pisanoj formi i sadrži razloge zbog kojih zatvorenik smatra da su mu povrijeđena prava ili interesi.

Pritužba se predaje službeniku obezbjeđenja ili drugom službeniku Zavoda koji je, bez odlaganja, dostavlja starješini Zavoda ili ostavlja u sanduče namijenjeno za tu svrhu.

Ako je zatvorenik nepismen, njegovu pritužbu dužan je da uzme na zapisnik službenik Zavoda koji vrši poslove realizacije programa tretmana i reintegracije zatvorenika (u daljem tekstu: realizator tretmana).

Član 25

Zatvorenik može putem pisane molbe zatražiti razgovor radi rješavanja svojih ličnih, porodičnih i drugih problema (u daljem tekstu: molbeni razgovor).

Zatvorenik je dužan da u molbi navede razloge zbog kojih traži molbeni razgovor.

Molba se predaje službeniku obezbjeđenja ili drugom službeniku Zavoda koji je, bez odlaganja, dostavlja licu koje rukovodi zatvorom.

Ako je zatvorenik nepismen, njegovu molbu dužan je da uzme na zapisnik realizator tretmana.

Član 26

Molbeni razgovor se obavlja jednom nedjeljno, prema rasporedu koji utvrdi lice koje rukovodi zatvorom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana (smrt ili teška bolest člana uže porodice zatvorenika i dr.), molbeni razgovor može se obaviti u bilo koje vrijeme.

Lice koje rukovodi zatvorom će, ukoliko je to moguće, odmah nakon molbenog razgovora saopštiti svoju odluku u vezi sa molbom, odnosno donijeti odluku u roku od 48 časova, o čemu se, bez odlaganja, obavještava zatvorenik.

Član 27

Pritužba koju zatvorenik, u skladu sa zakonom, podnosi Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ostavlja se u sanduče namijenjeno za tu svrhu.

Član 28

Zatvorenik se za pravnu pomoć obraća pisanom molbom, preko realizatora tretmana, sa kratkim opisom svog zahtjeva.

Pravna pomoć zatvorenicima pruža se jednom nedjeljno, a po potrebi i češće.

VI. SMJEŠTAJ, ISHRANA I ODIJEVANJE**Član 29**

Zatvorenici se smještaju u jednokrevetne i višekrevetne prostorije za boravak zatvorenika (u daljem tekstu: zatvorenička soba).

Zatvorenička soba mora biti opremljena krevetom, dušekom, posteljinom (jastuk, jastučnica, dva čaršava i odgovarajući broj ćebadi, u skladu sa klimatskim prilikama), ormarićem za garderobu, stolom i stolicama.

Član 30

Zatvorenik može zatvoreničku sobu opremiti svojim stvarima, i to: radio prijemnikom, dvd uređajem, uređajem za ventilaciju, frižiderom, ormarićem za garderobu, stolom i stolicama.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, zatvorenik je dužan da plaća mjesečnu naknadu za utrošak električne energije, čiji iznos rješenjem utvrđuje lice koje rukovodi zatvorom.

Član 31

Spisak stvari iz člana 29 stav 2 i člana 30 stav 1 ovog pravilnika mora biti vidno istaknut u zatvoreničkoj sobi.

Član 32

Prostorija za dnevni boravak zatvorenika mora biti opremljena stolovima i stolicama u broju koji odgovara broju zatvorenika koji je koriste, sa po jednim televizijskim prijemnikom, radio uređajem, dvd uređajem i klima uređajem.

Prostorija iz stava 1 ovog člana, u svom sastavu mora imati mini kuhinju opremljenu električnim šporetom ili drugim uređajem za pečenje i prženje hrane, frižiderom, sudoperom i odgovarajućim posuđem.

Spisak stvari iz st. 1 i 2 ovog člana mora biti vidno istaknut u prostoriji za dnevni boravak zatvorenika.

Član 33

Kreveti u zatvoreničkoj sobi moraju biti uredno namješteni, a lične stvari zatvorenika uredno odložene u ormariću za garderobu.

Posteljina se mijenja dva puta mjesečno, a po potrebi i češće.

Kontrolu higijene prostorija obavlja doktor medicine koji je zaposlen u Zavodu (u daljem tekstu: zatvorski doktor) ili medicinski tehničar, jednom nedjeljno.

Član 34

Sadržaj obroka, na osnovu tablica ishrane, utvrđuje se nedjeljnim jelovnikom koji sastavlja službenik koji vrši poslove koji se odnose na ishranu zatvorenika, uz pribavljeno mišljenje zatvorskog doktora, a odobrava ga starješina Zavoda.

Jelovnik se sastavlja jednom nedjeljno, a najkasnije posljednjeg dana u nedjelji za narednu nedjelju i ističe u prostoriji u kojoj se vrši posluživanje hrane zatvorenicima (u daljem tekstu: prostorija za objedovanje).

Član 35

Priprema hrane vrši se u zatvorskoj kuhinji, a posluživanje u prostoriji za objedovanje. Objedovanju zatvorenika prisustvuje službenik obezbjeđenja.

Član 36

Zatvorenici pristupaju objedovanju po utvrđenom rasporedu, s tim što zatvorenici smješteni u odjeljenju za ispitivanje ličnosti objeduju odvojeno od ostalih zatvorenika.

Prilikom ulaska u prostoriju za objedovanje, zatvorenici moraju biti postrojeni u koloni po jedan i u takvom redosljedu pristupaju uzimanju jela i pribora i sjedaju jedan do drugog za stolove.

Za vrijeme objedovanja zatvorenik ne smije ustajati od stola za kojim objeduje.

Po završetku objedovanja, zatvorenik je dužan da pribor preda na određeno mjesto, a potom napusti prostoriju za objedovanje.

Član 37

Zatvorenici koji su, zbog liječenja, smješteni u prostorije Zavoda namijenjene za tu svrhu, objeduju u tim prostorijama.

Zatvorenici koji su razvrstani u IV klasifikacionu grupu i zatvorenici koji izdržavaju disciplinsku mjeru upućivanje u samicu ili mjere predostrožnosti odvajanje od ostalih zatvorenika, usamljenje i zatvaranje u posebno obezbijedenu prostoriju, objeduju u prostorijama u kojima borave.

Član 38

Zatvorenik u zatvorskoj prodavnici može kupovati prehrambene proizvode, proizvode za održavanje lične higijene, duvanske proizvode i štampu.

Prilikom snabdijevanja zatvorske prodavnice proizvodima uvažavaju se opravdani zahtjevi zatvorenika.

Cjenovnik svih artikala koji se mogu kupiti u zatvorskoj prodavnici mora biti vidno istaknut u zatvorskoj prodavnici i prostoriji za dnevni boravak zatvorenika.

Proizvode iz zatvorske prodavnice zatvorenik može kupovati jednom nedjeljno, prema rasporedu koji utvrđuje lice koje rukovodi zatvorom, u količini koja ne ometa boravak zatvorenika u zatvoreničkoj sobi i ne ugrožava bezbjednost.

Pisani zahtjev za kupovinu u zatvorskoj prodavnici zatvorenik podnosi najkasnije tri dana prije dana određenog za kupovinu.

Organizaciona jedinica zatvora nadležna za poslove depozita zatvorenika vrši naplatu proizvoda koje zatvorenik kupuje, od novca na depozitu kojim taj zatvorenik raspolaže u trenutku podnošenja zahtjeva.

Kupljeni proizvodi dostavljaju se zatvoreniku u zatvoreničkoj sobi, radnim danima, u vremenu od 07,00 do 15,00 časova.

Član 39

Odjeća i obuća koju zatvorenik nosi mora biti uredna, čista, udobna i da odgovara klimatskim uslovima, bez simbola, aplikacija i natpisa političke, vjerske, navijačke i seksualne sadržine i ne smije vrijeđati dostojanstvo ličnosti zatvorenika.

Zatvoreniku je dozvoljeno da nosi sportsku odjeću i obuću za vrijeme i neposredno prije ili poslije bavljenja sportskim aktivnostima.

U ljetnjem periodu, za vrijeme rekreativnih i sportskih aktivnosti, na prostoru određenom za tu svrhu, zatvorenik može skinuti gornji dio odjeće do pojasa, a zatvorenica može biti u trik-majici i donjem dijelu odjeće dužine do koljena.

Zatvorenici ne mogu međusobno razmjenjivati i poklanjati odjeću i obuću.

VII. PRAVILA PONAŠANJA I DNEVNI RASPORED

Član 40

U toku izdržavanja kazne zatvora i kazne zatvor od četrdeset godina zatvorenik je dužan da poštuje naredbe i uputstva službenika obezbjeđenja i drugih zaposlenih u Zavodu, u skladu sa zakonom.

Član 41

U međusobnom obraćanju zatvorenici su dužni da se poštuju i uvažavaju.

U slučaju nanijete uvrede i drugog nedozvoljenog ponašanja, zatvorenik će takvo ponašanje prijaviti službeniku obezbjeđenja ili drugom zaposlenom u Zavodu.

Član 42

Zatvorenik je dužan da se pristojno ponaša prema zaposlenima u Zavodu i licima koja posjećuju Zavod.

Naredbe i uputstva iz člana 40 ovog pravilnika moraju se izvršavati savjesno, blagovremeno i bez pogovora.

Prilikom obraćanja zaposlenom u Zavodu, zatvorenik je dužan da stane mirno, zatraži dozvolu za obraćanje riječima: "Dozvolite da vam se obratim" i da se nakon dobijene dozvole predstavi imenom i prezimenom, saopšti klasifikacionu grupu i ukratko razloge svog obraćanja.

Zatvorenik je dužan da, prilikom neposrednog obraćanja, oslovljava zaposlenog u Zavodu sa "Vi".

Kad zaposleni u Zavodu uđe u prostoriju u kojoj se nalazi zatvorenik, zatvorenik je dužan da ustane i zauzme stav mirno.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, zatvorenik ne zauzima stav mirno ako se radi o licu sa invaliditetom ili kad je u stroju, na radu, za vrijeme objeda, bavljenja sportom i drugim aktivnostima, za vrijeme noćnog odmora i kad je smješten u prostorije Zavoda namijenjene za liječenje zatvorenika.

Član 43

Prilikom odlaska na rad i povratka sa rada, odlaska na ljekarski pregled, kao i drugih organizovanih aktivnosti, zatvorenici se postrojavaju i kreću u koloni po jedan.

Postrojavanje zatvorenika vrši se ispred prostorija ili mjesta gdje borave i rade.

Član 44

Ustajanje, održavanje lične higijene i higijene prostorija, odlazak na rad i povratak sa rada, objedovanje, sportske, rekreativne, kulturne i druge aktivnosti i odlazak na noćni odmor zatvorenika odvijaju se prema utvrđenom dnevnom rasporedu.

Zatvorenik se mora pridržavati utvrđenog dnevnog rasporeda.

Dnevni raspored može biti izmijenjen u skladu sa potrebama rada i programa tretmana i reintegracije zatvorenika, u skladu sa odlukom koju donosi lice koje rukovodi zatvorom.

Član 45

Aktivnosti zatvorenika radnim danom, odvijaju se prema sljedećem dnevnom rasporedu:

- ustajanje 6,00 h,
- namještanje kreveta, umivanje i brijanje 6,00-6,20 h,
- doručak 6,20-6,50 h,
- postrojavanje, brojanje i smotra za odlazak na posao 6,50-7,00 h,
- početak rada 7,00 h,
- pauza 10,00-10,30 h,
- smotra za pretres i brojanje 14,30-15,00 h,
- ručak 15,00-15,30 h,
- popodnevni odmor 15,30-16,30 h,
- sportske, rekreativne i druge aktivnosti 16,30-18,00 h,
- pripremanje za večeru i postrojavanje 18,00-18,30 h,
- večera 18,30-19,00 h,
- slobodno vrijeme u prostorijama za boravak 19,00-22,00 h,
- postrojavanje i brojanje 19,30-20,00 h,
- brojanje i noćni odmor 22,00 h.

U ljetnjem periodu, od 1. juna do 1. septembra, u vremenu od 19.00 do 21.00 čas, zatvorenici mogu boraviti na otvorenom prostoru.

Izuzetno od stava 1 al. 3, 8 i 12 ovog člana, aktivnosti zatvorenika smještenih u odjeljenju za ispitivanje ličnosti vrše se prema sljedećem rasporedu:

- doručak 7,00-7,30 h,

- ručak 14,00-14,30 h,
- večera 18,00-18,30 h.

Član 46

Aktivnosti zatvorenika za vrijeme neradnih dana i godišnjeg odmora odvijaju se prema sljedećem rasporedu:

- ustajanje, isprašivanje posteljine, namještanje kreveta i umivanje 7,00-8,00 h,
- postrojavanje, brojanje i doručak 8,00-8,30 h,
- sportske, rekreativne i druge aktivnosti 8,30-12,30 h,
- priprema za ručak, postrojavanje i brojanje 12,30-13,00 h,
- ručak 13,00-13,30 h,
- popodnevni odmor i slobodno vrijeme 13,30-18,00 h,
- pripreme za večeru 18,00-18,30 h,
- večera 18,30-19,00 h,
- postrojavanje i brojanje 19,00-19,30 h,
- slobodno vrijeme u prostorijama za boravak 19,00-23,00 h
- brojanje i noćni odmor:
  - a) za vrijeme neradnih dana 23,00 h,
  - b) za vrijeme korišćenja godišnjeg odmora 22,00 h.

Član 47

Na raspored aktivnosti zatvorenika smještenih u odjeljenju za ispitivanje ličnosti, za vrijeme neradnih dana, primjenjuje se član 46 ovog pravilnika, osim što se doručak, ručak i večera vrše prema sljedećem rasporedu:

- doručak 7,30 - 8,00 h,
- ručak 13,30-14,00 h,
- večera 18,00-18,30 h.

VIII. RAD, ODMORI I NAKNADE ZA RAD

Član 48

Zatvorenik u zatvoru obavlja poslove u okviru:

- zanatske ili industrijske proizvodnje;
- poljoprivredne proizvodnje;
- pomoćno-tehničkih poslova;
- administrativnih poslova;
- uslužnih djelatnosti.

Raspored i preraspored zatvorenika na radna mjesta vrši organizaciona jedinica za tretman, na osnovu potreba organizacione jedinice zatvora nadležne za rad zatvorenika (u daljem tekstu: organizaciona jedinica za rad) i procjene organizacione jedinice zatvora nadležne za poslove obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica (u daljem tekstu: organizaciona jedinica za obezbjeđenje).

Maloljetnici koji izdržavaju kaznu maloljetničkog zatvora i zatvorenice mogu da rade sa ostalim zatvorenicima, po odobrenju lica koje rukovodi zatvorom, pod nadzorom službenika obezbjeđenja.

Član 49

Kad zatvorenik koji je razvrstan u I-b klasifikacionu grupu radi na spoljnjim radilištima u okviru zatvora, prije odlaska na posao i nakon povratka sa posla, dužan je da se prijavi dežurnom službeniku obezbjeđenja, uz stavljanje na uvid radnog naloga za vršenje tih poslova.

Zatvorenik koji je razvrstan u I-b klasifikacionu grupu, rad van zatvora obavlja uz nadzor službenika obezbjeđenja.

Zatvorenik koji je razvrstan u II klasifikacionu grupu može se radno angažovati i van prostorija zatvorenog tipa, u okviru zatvora, isključivo pod nadzorom službenika obezbjeđenja.

Član 50

Za vrijeme rada zatvorenik je dužan da se pridržava uputstava službenika koji vrši poslove u vezi sa radom zatvorenika (u daljem tekstu: instruktor).

Za vrijeme rada zatvoreniku je zabranjeno napuštanje radnog mjesta bez odobrenja službenika obezbjeđenja ili instruktora.

Član 51

Prilikom raspoređivanja zatvorenika na radno mjesto, instruktor je dužan da ga upozna sa radnim zadacima koje će obavljati za vrijeme rada, sa mjerama zaštite na radu, radnom normom koju mora postići i drugim pravima i obavezama.

Zatvorenik je dužan da se pridržava mjera zaštite na radu i da koristi predviđena sredstva zaštite na radu.

O zalaganju zatvorenika na radu, postignutim rezultatima rada i odnosu prema sredstvima rada, instruktor daje pisanu ocjenu, koju jednom mjesečno dostavlja realizatoru tretmana.

Član 52

Zatvorenik ima pravo na dnevni odmor, u trajanju najmanje 12 časova neprekidno, između dva uzastopna radna dana.

Zatvorenik ima pravo na nedjeljni odmor, u trajanju najmanje 24 časa neprekidno.

Član 53

Zatvorenik ima pravo na godišnji odmor, u trajanju od 20 radnih dana za punu kalendarsku godinu rada.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, zatvorenik ima pravo na 1/12 godišnjeg odmora za svaki navršeni mjesec dana rada u kalendarskoj godini u kojoj je započeo ili završava sa radom.

Godišnji odmor u trajanju od 20 radnih dana može se koristiti u dva dijela.

Ako zatvorenik godišnji odmor koristi u dva dijela, prvi dio koristi u trajanju od najmanje 10 radnih dana neprekidno u toku kalendarske godine, a drugi dio najkasnije do 30. juna naredne godine, u skladu sa planom koji sačinjava organizaciona jedinica za tretman.

Korišćenje godišnjeg odmora iz prethodne godine ne može se spajati sa korišćenjem godišnjeg odmora iz tekuće godine.

Za vrijeme godišnjeg odmora zatvorenik ima pravo na naknadu u visini naknade za rad obračunate za mjesec koji prethodi godišnjem odmoru.

Zahtjev za korišćenje godišnjeg odmora zatvorenik podnosi u pisanoj formi realizatoru tretmana, najmanje sedam dana prije dana planiranog za početak korišćenja.

Član 54

Od naknade za rad zatvorenika koja se, u skladu sa članom 60 Zakona, uplaćuje na depozit zatvorenika, 30% se odvaja kao ušteđevina koju zatvorenik dobija prilikom otpuštanja sa izdržavanja kazne, a sa 70 % naknade za rad zatvorenik slobodno raspolaze.

Zatvorenik slobodno raspolaze novcem koji donese prilikom dolaska na izdržavanje kazne ili povratka sa pogodnosti, kao i novcem koji dobije prilikom posjete ili putem pošte.

Član 55

Zatvoreniku će se omogućiti uvid u stanje njegovog depozita, uz prethodno dostavljenu pisanu molbu realizatoru tretmana.

IX. SPORTSKE, REKREATIVNE, KULTURNE I DRUGE AKTIVNOSTI

Član 56

Sportske i rekreativne aktivnosti zatvorenika odvijaju se svakodnevno, najmanje dva časa dnevno u slobodno vrijeme, na sportskim terenima i prostorijama zatvora namijenjenim za tu svrhu, u skladu sa programom tretmana i reintegracije zatvorenika.

Zatvorenice mogu učestvovati zajedno sa zatvorenicama u sportskim, rekreativnim, kulturnim i drugim aktivnostima, po odobrenju lica koje rukovodi zatvorom, pod kontrolom i nadzorom realizatora tretmana i službenika obezbjeđenja.

Član 57

Kulturne aktivnosti zatvorenika odvijaju se kroz čitanje literature, izradu umjetničkih predmeta i drugu stvaralačku djelatnost, u skladu sa programom tretmana i reintegracije zatvorenika.

Materijal i pribor za bavljenje kulturnim i drugim aktivnostima u slobodno vrijeme obezbjeđuje Zavod, u skladu sa programom tretmana i reintegracije zatvorenika.

Zatvorenik može, o svom trošku, nabavljati knjige, časopise, pribor i materijal radi vršenja aktivnosti iz stava 1 ovog člana i iznositi iz zatvora predmete napravljene u tim aktivnostima, samo uz prethodno odobrenje lica koje rukovodi zatvorom.

Ukoliko zatvorenik koristi knjige iz zatvorske biblioteke, njihovo iznajmljivanje i vraćanje vrši se radnim danima, u vremenu od 08,00 do 16,00 časova.

Član 58

Za zatvorenike se mogu organizovati pozorišne, filmske, muzičke i druge priredbe, po odobrenju lica koje rukovodi zatvorom.

Zatvorenici mogu učestvovati u pripremi i izvođenju aktivnosti iz stava 1 ovog člana.

Aktivnosti iz stava 1 ovog člana odvijaju se u prostorijama zatvora namijenjenim za tu svrhu.

X. ZDRAVSTVENA I HIGIJENSKO - TEHNIČKA ZAŠTITA

Član 59

Ljekarski pregledi zatvorenika vrše se radnim danima, prema rasporedu koji utvrđuje lice koje rukovodi organizacionom jedinicom Zavoda nadležnom za poslove zdravstvene zaštite zatvorenika (u daljem tekstu: Zdravstvena služba).

Za ljekarski pregled zatvorenik se prijavljuje službeniku obezbjeđenja, prethodnog dana, prilikom večernjeg brojanja.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, u hitnim slučajevima, zatvorenik će se odmah uputiti na ljekarski pregled.

O prijavljivanju zatvorenika na ljekarski pregled vodi se posebna evidencija koju službenici obezbjeđenja svakog jutra dostavljaju glavnom medicinskom tehničaru.

Član 60

Zatvorenik na ljekarski pregled dolazi u pratnji službenika obezbjeđenja.

Službenik obezbjeđenja prisustvuje pregledu zatvorenika ukoliko zatvorski doktor procijeni da je njegovo prisustvo neophodno.

Član 61

Dijeljenje i kontrolu uzimanja terapije zatvoreniku vrši medicinski tehničar.

Za zatvorenika koji odbija da uzima propisanu terapiju, medicinski tehničar upisuje u terapijsku listu razlog odbijanja terapije i dostavlja je licu koje rukovodi Zdravstvenom službom.

Ako zatvorenik odbija uzimanje hrane, tečnosti ili pružanje zdravstvene zaštite, po pravilu, smješta se u posebnu prostoriju.

Član 62

Zatvorenik može, po odobrenju zatvorskog doktora, nabavljati lijekove o svom trošku.

Lijekovi se čuvaju u ambulanti i daju zatvoreniku pod nadzorom i prema uputstvima zatvorskog doktora.

Član 63

Zatvoreniku se omogućava kupanje i topla voda za kupanje, najmanje dva puta sedmično.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, češće kupanje će se omogućiti zatvoreniku iz zdravstvenih razloga i zatvoreniku koji je radno angažovan.

Zatvoreniku koji nema novca, a nije u mogućnosti da radi, Zavod obezbjeđuje pribor za ličnu higijenu (sapun, četkica i pasta za zube, pribor za brijanje).

Član 64

Zatvorenik je dužan da bude uredno obrijan i očišan.

Zatvoreniku muškarcu je dozvoljeno puštanje kose do 5 cm dužine, zulufa do sredine uha, a brkova do sastava usana.

Član 65

Zatvorenik koji u okviru radnog angažovanja dolazi u dodir sa hranom podliježe redovnom sanitarnom pregledu, u skladu sa zakonom.

Zatvorenik iz stava 1 ovog člana mora nositi propisanu odjeću.

XI. DOPISIVANJE, KORIŠĆENJE TELEFONA, POSJETE I PRIJEM PAKETA**Član 66**

Zatvorenik šalje i prima pisane pošiljke, po pravilu, u zatvorenoj koverti.

Pošiljke iz stava 1 ovog člana mogu da sadrže isključivo pisani sadržaj na običnom, bijelom papiru.

Prijem i otpremanje pisanih pošiljki vrši se preko pisarnice Zavoda.

Kontroli pisanih pošiljki prisustvuje zatvorenik koji šalje ili prima pošiljku.

Ukoliko se u pisanoj pošiljci, prilikom kontrole, nađu stvari čije držanje nije dozvoljeno sa tim stvarima će se postupiti na način iz čl. 4, 6 i 7 ovog pravilnika.

Član 67

Zatvorenik može, u skladu sa Zakonom, da koristi zatvorski telefon van radnog vremena, i to u vremenu od 15,30 do 18,00 časova, a neradnim danima u vremenu od 09,00 do 12,00 časova i od 13,30 do 18,00 časova.

Zatvorenik koji je smješten u prostorijama zatvorenog tipa može obavljati telefonski razgovor sa najviše deset telefonskih brojeva, a zatvorenik koji je smješten u prostorije poluotvorenog tipa, sa najviše 15 telefonskih brojeva.

Zatvorenik je dužan da podatke o brojevima telefona iz stava 2 ovog člana i njihovim vlasnicima, u pisanoj formi dostavi realizatoru tretmana.

Telefoniranje traje najduže deset minuta.

Član 68

U hitnim i opravdanim slučajevima, lice koje rukovodi zatvorom može odobriti zatvoreniku da, o svom trošku, pošalje telegram ili obavi telefonski razgovor.

Član 69

Redovne posjete zatvoreniku vrše se subotom i nedjeljom, državnim i vjerskim praznicima, od 08,00 do 16,00 časova.

Vanredne posjete zatvoreniku vrše se radnim danima, u vremenu od 10,00 do 14,00 časova.

Posebne posjete zatvoreniku vrše se svakim danom, u vremenu od 10,00 do 14,00 časova.

Član 70

Redovne posjete zatvorenik ostvaruje od strane lica iz člana 72 stav 1 Zakona, koja su upisana u karton posjeta prilikom prijema na izdržavanje kazne.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, lice iz člana 72 stav 1 Zakona može biti upisano u karton posjeta i tokom izdržavanja kazne zatvorenika, na osnovu stavljanja na uvid dokaza o srodstvu, odnosno vezi sa zatvorenikom, izdatog od strane nadležnog organa.

Član 71

Vanredna posjeta zatvoreniku, u skladu sa Zakonom, može se odobriti na osnovu njegove pisane molbe ili po sopstvenoj procjeni lica koje rukovodi zatvorom.

Član 72

Posebna posjeta zatvoreniku, u skladu sa Zakonom, može se odobriti na osnovu pisanog zahtjeva zatvorenika ili po sopstvenoj procjeni lica koje rukovodi zatvorom, uz prethodno pribavljeno pisano mišljenje organizacione jedinice za tretman.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se dokaz o razlozima zbog kojih se posebna posjeta traži.

Član 73

Posjete zatvoreniku od strane branioca i punomoćnika vrše se ponedjeljkom i petkom.

Posjete zatvoreniku od strane notara, predstavnika nevladinih organizacija i predstavnika diplomatsko-konzularnog predstavništva, u skladu sa Zakonom, vrše se utorkom i četvrtkom, uz prethodnu pisanu najavu.

Posjete iz st. 1 i 2 ovog člana, vrše se u vremenu od 08,00 do 14,00 časova, u trajanju do 60 minuta.

Član 74

Redovne posjete, vanredne posjete, posebne posjete i posjete od strane branioca i punomoćnika, notara, predstavnika nevladinih organizacija i predstavnika diplomatsko-konzularnog predstavništva, obavljaju se u prostoriji namijenjenoj za te svrhe, a izuzetno i u drugoj prostoriji po odobrenju lica koje rukovodi zatvorom.

Posjete iz stava 1 ovog člana, zatvoreniku koji je smješten u prostorije poluotvorenog tipa, mogu se obaviti na otvorenom prostoru, namijenjenom za te svrhe, po odobrenju lica koje rukovodi zatvorom.

Član 75

Porodična posjeta zatvoreniku, u skladu sa Zakonom, vrši se u vremenu od 08,00 do 18,00 časova.

Zatvorenik koji se nalazi na liječenju u Zavodu, može ostvariti pravo na porodičnu posjetu samo uz pisano odobrenje zatvorskog doktora.

Zatvorenik je dužan da porodičnu posjetu, za naredni mjesec, pisanim putem prijavi realizatoru tretmana do kraja tekućeg mjeseca.

Posebna prostorija u kojoj se obavlja porodična posjeta sastoji se od prostora za boravak i kupatila.

Prostor za boravak mora biti opremljen ormarićem za garderobu, garniturom za sjedjenje, mini kuhinjom sa odgovarajućim posuđem, klima uređajem, televizorom i namještajem prilagođenim za boravak djece.

Tokom porodične posjete nije dozvoljeno spremanje hrane.

Posjetilac prilikom porodične posjete može donijeti sopstvenu posteljinu koju vraća nakon obavljene posjete.

Član 76

Prilikom posjete zatvoreniku, na prijavnici Zavoda utvrđuje se identitet posjetioca, vrši se njegov pretres i pretres stvari i upis u evidenciju posjeta.

Član 77

Zatvorenik može da primi i šalje paket samo prilikom redovne posjete lica iz člana 72 stav 1 Zakona ili putem pošte, o svom trošku.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, zatvorenik koji iz bilo kojih razloga ne ostvaruje redovne posjete može podnijeti zahtjev da primi ili šalje paket preko drugih lica.

O zahtjevu iz stava 2 ovog člana odlučuje lice koje rukovodi zatvorom.

Član 78

Prilikom prijema paketa službenik obezbjeđenja provjerava da li zatvorenik ima pravo da primi paket.

Ako zatvorenik nema pravo da primi paket, taj paket će se vratiti posjetiocu, pošiljaocu ili licu koje odredi zatvorenik.

Član 79

U slučaju kad zatvorenik ima pravo da primi paket, službenik obezbjeđenja evidentira prijem paketa u karton posjeta i paketa i, u prisustvu zatvorenika ili lica koje je donijelo paket, provjerava sadržinu i težinu paketa.

Član 80

Paket koji zatvorenik prima ili šalje može da sadrži samo stvari iz člana 5 ovog pravilnika.

Ako paket sadrži stvari čije držanje i upotreba nijesu dozvoljeni u zatvoru, sa tim stvarima će se postupiti na način iz člana 6 ovog pravilnika.

Ako je težina paketa veća od 5 kg, lice koje je donijelo paket, odnosno zatvorenik pozvaće se da njegovu težinu prilagodi dozvoljenoj.

Ako lice koje je donijelo paket, odnosno zatvorenik ne postupi na način iz stava 3 ovog člana, paket se neće uručiti zatvoreniku.

XII. VJERSKI OBREDI

Član 81

Vjerski obredi zatvorenika i učešće u vjerskim aktivnostima sprovode se pod nadzorom službenika obezbjeđenja, a individualni vjerski obredi zatvorenika samo uz vizuelni nadzor.

Član 82

Zatvorenik koji želi da ostvari kontakt sa predstavnikom crkve ili druge vjerske zajednice, dužan je da to zatraži pisanim zahtjevom.

O zahtjevu iz stava 1 ovog člana odlučuje lice koje rukovodi zatvorom, uz prethodno pribavljeno mišljenje organizacione jedinice za tretman.

XIII. POGODNOSTI

Član 83

Prilikom odlučivanja o pogodnostima zatvorenika iz člana 32 Zakona, pribavlja se pisani izvještaj organizacione jedinice za tretman, organizacione jedinice za rad i organizacione jedinice za obezbjeđenje, i uzimaju u obzir:

- postignuti stepen realizacije programa tretmana i reintegracije, procjenu rizika i nivo bezbjednosti;
- dužinu efektivno izdržane kazne i dužinu boravka u zatvoru u kojem izdržava kaznu;
- zalaganje na radu i odnos prema sredstvima rada;
- odnos prema drugim zatvorenicima;
- odnos prema zaposlenima u Zavodu;
- vladanje i ponašanje tokom izdržavanja kazne;
- izrečene disciplinske mjere u toku izdržavanja kazne i ponašanje poslije izrečene disciplinske mjere.

Član 84

Radi odobravanja pogodnosti: korišćenje vikenda u krugu uže porodice, odsustvo u trajanju do sedam dana u toku jedne godine, korišćenje cijelog ili dijela godišnjeg odmora u krugu porodice, posjeta teško bolesnom članu uže porodice, prisustvo sahrani člana uže porodice, prisustvo rođenju, vjenčanju i drugom važnom događaju u užoj porodici, odlazak u sud ili drugi organ radi ostvarivanja svojih prava i izlazak radi obavljanja neodložnog i drugog važnog posla, od policije se obavezno pribavlja procjena bezbjednosti za zatvorenike koji su izvršili krivična djela:

- za koja je izrečena kazna zatvora u trajanju preko pet godina;
- sa smrtnom posljedicom;
- protiv polne slobode.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, procjena bezbjednosti se neće tražiti u slučaju kad se zatvorenik sam javio na izdržavanje kazne, pod uslovom da nije bio u bjekstvu.

U slučaju da je na osnovu procjene bezbjednosti utvrđeno da se nijesu stekli bezbjednosni uslovi, zatvoreniku se neće odobriti pogodnosti iz stava 1 ovog člana.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, zatvorenik može ostvariti pogodnosti -posjeta teško bolesnom članu uže porodice i prisustvo sahrani člana uže porodice isključivo pod nadzorom službenika obezbjeđenja, uz intervenciju policije.

Kad je procjenom bezbjednosti iz stava 1 ovog člana utvrđeno da se nijesu stekli bezbjednosni uslovi za korišćenje pogodnosti, sljedeća procjena bezbjednosti ne može se tražiti prije isteka roka od šest mjeseci od dobijanja prethodne procjene.

Član 85

Zatvorenik smješten u prostorije zatvorenog tipa može ostvariti pogodnosti:

- korišćenje vlastitog televizijskog prijemnika;
- samostalno spremanje hrane i sokova;
- češće primanje paketa;
- novčano nagrađivanje do 30% ostvarene zarade u posljednjem mjesecu;
- duža posjeta člana uže porodice;
- korišćenje zatvorskeg telefona o trošku Zavoda;
- duže korišćenje biblioteke i čitaonice;
- posjeta teško bolesnom članu uže porodice;
- prisustvo sahrani člana uže porodice.

Pogodnosti iz stava 1 al. 8 i 9 ovog člana, zatvorenik može ostvariti isključivo pod nadzorom službenika obezbjeđenja, uz intervenciju policije.

Član 86

Zatvorenik smješten u prostorije poluotvorenog tipa može ostvariti pogodnosti: korišćenje vikenda u krugu uže porodice, odsustvo u trajanju do sedam dana u toku jedne godine, korišćenje cijelog ili dijela godišnjeg odmora u krugu porodice, posjeta teško bolesnom članu uže porodice, prisustvo sahrani člana uže porodice, prisustvo rođenju, vjenčanju i drugom važnom događaju u užoj porodici, odlazak u sud ili drugi organ radi ostvarivanja svojih prava i izlazak radi obavljanja neodložnog i drugog važnog posla, ako ispunjava sljedeće uslove, i to da:

- je u prostorijama poluotvorenog tipa proveo najmanje dva mjeseca; i
- u zadnja dva mjeseca nije počinio lakši disciplinski prekršaj, odnosno u zadnja četiri mjeseca nije počinio teži disciplinski prekršaj.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, zatvorenik može ostvariti pogodnosti posjeta teško bolesnom članu uže porodice i prisustvo sahrani člana uže porodice, uz nadzor službenika obezbjeđenja.

Član 87

Pogodnosti: korišćenje vikenda u krugu uže porodice, odsustvo u trajanju do sedam dana u toku jedne godine, korišćenje cijelog ili dijela godišnjeg odmora u krugu porodice, posjeta teško bolesnom članu uže porodice, prisustvo sahrani člana uže porodice, prisustvo rođenju, vjenčanju i drugom važnom događaju u užoj porodici, odlazak u sud ili drugi organ radi ostvarivanja svojih prava i izlazak radi obavljanja neodložnog i drugog važnog posla, zatvorenik može ostvariti isključivo na teritoriji Crne Gore.

Zatvorenik u toku jednog mjeseca ne može ostvariti više od dvije pogodnosti iz stava 1 ovog člana, a te pogodnosti ne mogu se spajati niti koristiti na kraju izdržavanja kazne.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, pogodnost - prisustvo sahrani člana uže porodice, zatvorenik može ostvariti bez obzira na broj i način ostvarenih drugih pogodnosti.

Član 88

Za ostvarivanje pogodnosti: korišćenje vikenda u krugu uže porodice, odsustvo u trajanju do sedam dana u toku jedne godine i korišćenje cijelog ili dijela godišnjeg odmora u krugu porodice, zatvorenik je dužan da dostavi pisani zahtjev realizatoru tretmana, najkasnije do petnaestog u tekućem mjesecu, za naredni mjesec.

Za ostvarivanje pogodnosti: prisustvo rođenju, vjenčanju i drugom važnom događaju u užoj porodici, odlazak u sud ili drugi organ radi ostvarivanja svojih prava i izlazak radi obavljanja neodložnog i drugog važnog posla, zatvorenik je dužan da dostavi pisani zahtjev realizatoru tretmana, najkasnije sedam dana prije korišćenja pogodnosti.

Član 89

Pogodnost - korišćenje vikenda u krugu uže porodice, zatvorenik može ostvariti svakog drugog mjeseca, najviše četiri puta u toku kalendarske godine.

Pogodnost iz stava 1 ovog člana, zatvorenik koristi od petka u 14,00 časova do nedjelje u 20,00 časova.

Član 90

Pogodnost - odsustvo u trajanju do sedam dana u toku jedne godine, zatvorenik može ostvariti jednom u toku kalendarske godine, u neprekidnom trajanju.

Pogodnost iz stava 1 ovog člana, zatvorenik započinje radnim danom u 14,00 časova, a vraća se u zatvor onog dana kad mu ističe pogodnost u 14,00 časova.

Član 91

Pogodnost - korišćenje cijelog ili dijela godišnjeg odmora u krugu porodice zatvorenik može ostvariti na način propisan članom 53 ovog pravilnika.

Pogodnost iz stava 1 ovog člana, zatvorenik započinje radnim danom u 14,00 časova, a vraća se u zatvor onog dana kad mu ističe pogodnost, u 14,00 časova.

Član 92

Pogodnost - korišćenje vlastitog televizijskog prijemnika može ostvariti zatvorenik ako u posljednja dva mjeseca nije počinio lakši disciplinski prekršaj, odnosno ako u posljednja četiri mjeseca nije počinio teži disciplinski prekršaj.

U jednoj zatvoreničkoj sobi može se odobriti korišćenje samo jednog televizijskog prijemnika sa pripadajućom sobnom antenom.

Televizijski prijemnik i ime korisnika pogodnosti iz stava 1 ovog člana mora biti evidentiran na spisku iz člana 31 ovog pravilnika.

Član 93

Pogodnost - samostalno spremanje hrane i sokova može ostvariti zatvorenik ako u posljednja dva mjeseca nije počinio lakši disciplinski prekršaj, odnosno ako u posljednja četiri mjeseca nije počinio teži disciplinski prekršaj.

Pogodnost iz stava 1 ovog člana, zatvorenik ostvaruje u prostoriji iz člana 32 stav 2 ovog pravilnika.

Član 94

Pogodnost - češće primanje paketa može ostvariti zatvorenik smješten u prostorije zatvorenog tipa najviše jednom mjesečno, a zatvorenik smješten u prostorije poluotvorenog tipa najviše dva puta mjesečno.

Pogodnost iz stava 1 ovog člana može se ostvariti prilikom bilo koje posjete, putem pošte ili povratka sa pogodnosti korišćenje vikenda u krugu uže porodice, odsustvo u trajanju do sedam dana u toku jedne godine i korišćenje cijelog ili dijela godišnjeg odmora u krugu porodice.

Član 95

Pogodnost - novčano nagrađivanje do 30% ostvarene zarade u posljednjem mjesecu može ostvariti zatvorenik koji se naročito ističe u radu ili je na drugi način doprinio uspješnom obavljanju radnih zadataka.

Pogodnost iz stava 1 ovog člana, odobrava se na predlog organizacione jedinice za rad.

Član 96

Pogodnost - duža posjeta člana uže porodice može ostvariti zatvorenik jednom mjesečno, ako u posljednja dva mjeseca nije počinio lakši disciplinski prekršaj, odnosno ako u posljednja četiri mjeseca nije počinio teži disciplinski prekršaj.

Zatvorenik smješten u prostorije zatvorenog tipa, pogodnost iz stava 1 ovog člana može ostvariti u trajanju do 30 minuta, a zatvorenik smješten u prostorije poluotvorenog tipa u trajanju do jednog časa.

Član 97

Pogodnost - korišćenje zatvorskog telefona o trošku Zavoda može ostvariti zatvorenik jednom mjesečno u trajanju do 10 minuta, ako tokom izdržavanja kazne zatvora nije počinio teži disciplinski prekršaj, odnosno ako u posljednjih šest mjeseci nije počinio lakši disciplinski prekršaj.

Član 98

Pogodnost - duže korišćenje biblioteke i čitaonice može ostvariti zatvorenik kome je odobrena stručna obuka i obrazovanje u skladu sa članom 65 Zakona, za vrijeme korišćenja popodnevnog odmora i slobodnog vremena.

Član 99

Pogodnost - posjeta teško bolesnom članu uže porodice, zatvorenik može ostvariti najviše dva puta u toku kalendarske godine.

Pogodnost iz stava 1 ovog člana može se ostvariti ukoliko se član uže porodice nalazi u terminalnom stanju malignih i hroničnih nezaraznih bolesti, kao i u stanju trajnog invaliditeta zbog neurološke ili ortopedske bolesti.

Za ostvarivanje pogodnosti iz stava 1 ovog člana zatvorenik je dužan da priloži na uvid originalnu medicinsku dokumentaciju koja podrazumijeva mišljenje nadležnog specijaliste, otpusne liste i izvještaj nadležnog doktora sačinjen u kućnoj posjeti oboljelom licu.

Medicinska dokumentacija iz stava 3 ovog člana ne smije biti starija od 30 dana.

Prilikom odlučivanja o odobravanju pogodnosti iz stava 1 ovog člana, pribavlja se mišljenje komisije koju obrazuje starješina Zavoda, a koju čine tri zatvorska doktora.

Član 100

Pogodnosti: prisustvo rođenju, vjenčanju i drugom važnom događaju u užoj porodici, odlazak u sud ili drugi organ radi ostvarivanja svojih prava i izlazak radi obavljanja neodložnog i drugog važnog posla, zatvorenik može ostvariti po jednom u toku kalendarske godine.

Član 101

Lice koje rukovodi zatvorom, u skladu sa Zakonom, odobrava pogodnosti, daje mišljenje ili predlog za korišćenje pogodnosti, na osnovu izvještaja i predloga organizacione jedinice za tretman, organizacione jedinice za obezbjeđenje i organizacione jedinice za rad.

U rješenju kojim se odobrava pogodnost navodi se: vrsta pogodnosti, vrijeme i mjesto korišćenja, kao i drugi podaci od značaja za realizaciju odobrene pogodnosti.

Član 102

Kad zatvorenik odobrenu pogodnost ostvaruje van Zavoda, bez nadzora službenika obezbjeđenja, dužan je da nosi zatvoreničku legitimaciju.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, zatvorenik je dužan da se odmah po dolasku u mjesto korišćenja pogodnosti prijavi policiji, kao i da se odjavi prilikom odlaska na dalje izdržavanje kazne i da prijavu i odjavu ovjeri u zatvoreničkoj legitimaciji.

Član 103

Prilikom ostvarivanja pogodnosti van Zavoda bez nadzora službenika obezbjeđenja, putne troškove snosi zatvorenik.

Prilikom ostvarivanja pogodnosti van Zavoda sa nadzorom službenika obezbjeđenja, zatvorenik snosi troškove prevoza i obezbjeđenja.

XIV. IZVRŠENJE DISCIPLINSKIH MJERA

Član 104

O izvršenju disciplinskih mjera ukor, uskraćivanje mogućnosti na vanrednu ili posebnu posjetu, ograničavanje raspolaganja novcem sa depozita zatvorenika i uskraćivanje pogodnosti, stara se realizator tretmana, a o izvršenju disciplinske mjere upućivanje u samicu, stara se dežurni službenik obezbjeđenja.

Član 105

Prilikom izvršenja disciplinske mjere upućivanje u samicu, zatvorenik može imati samo pribor za ličnu higijenu, osim sredstava za brijanje.

Za vrijeme izvršavanja disciplinske mjere iz stava 1 ovog člana, zatvorenik brijanje obavlja pod nadzorom službenika obezbjeđenja, a mogu mu se odobriti pribor za pisanje, udžbenici, knjige, spisi i dokumentacija u vezi presude.

Član 106

U toku izvršenja disciplinske mjere upućivanje u samicu, boravak na svježem vazduhu obavlja se u prostoru namijenjenom za tu svrhu pod nadzorom službenika obezbjeđenja.

Za vrijeme boravka na svježem vazduhu zatvoreniku se može odobriti pušenje, na mjestu predviđenom za te svrhe.

Član 107

Disciplinska mjera upućivanje u samicu može se izvršiti i u drugoj organizacionoj jedinici Zavoda zbog nedostatka smještajnih kapaciteta ili iz razloga bezbjednosti.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, odluku o upućivanju zatvorenika donosi starješina Zavoda, na predlog lica koje rukovodi zatvorom.

Član 108

Kad zatvorenik namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje materijalnu štetu Zavodu, njenu visinu, način i okolnosti pod kojima je nastala utvrđuje komisija koju obrazuje starješina Zavoda.

Iznos materijalne štete naplaćuje se od novca sa depozita zatvorenika.

XV. IZVRŠENJE KAZNE MALOLJETNIČKOG ZATVORA

Član 109

Maloljetnik kome je izrečena kazna maloljetničkog zatvora (u daljem tekstu: maloljetnik) smješta se u prostorije odvojene od prostorija u kojima izdržavaju kaznu ostali zatvorenici (u daljem tekstu: odjeljenje za maloljetnike).

Član 110

Rad maloljetnika odvija se u Zavodu u okviru zanatske i poljoprivredne proizvodnje.

Lice koje rukovodi odjeljenjem za maloljetnike, na osnovu procjene stručnog tima, može odobriti maloljetniku da radi i učestvuje u pojedinim sportskim, rekreativnim, kulturnim i drugim aktivnostima zajedno sa drugim zatvorenicima.

Stručni tim iz stava 2 ovog člana čine: vaspitač, psiholog i predstavnik organizacione jedinice za rad.

Član 111

Maloljetniku koji izdržava kaznu maloljetničkog zatvora mogu se odobriti odsustvo i pogodnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupanje prema maloljetnicima u krivičnom postupku.

Maloljetniku koji je smješten u prostorije poluotvorenog tipa može se odobriti odsustvo radi posjećivanja zakanskog zastupnika, bračnog druga, vanbračnog druga, djece, usvojenika, braće i sestara, kao i drugih srodnika u pravoj liniji, i dodijeliti pogodnosti: prošireno pravo na prijem posjeta, posjete sportskim, kulturnim ili drugim prikladnim događajima izvan odjeljenja za maloljetnike i posjete porodici, srođnicima ili drugim bliskim licima za vrijeme vikenda i praznika.

Maloljetniku koji je smješten u prostorije zatvorenog tipa mogu se dodijeliti pogodnosti: prošireno pravo na prijem posjeta i posjete sportskim, kulturnim ili drugim prikladnim događajima izvan odjeljenja za maloljetnike, sa nadzorom ili bez nadzora.

Član 112

Pogodnosti: prošireno pravo na prijem posjeta i posjete sportskim, kulturnim ili drugim prikladnim događajima izvan odjeljenja za maloljetnike mogu se dodijeliti maloljetniku smještenom u prostorije zatvorenog tipa jednom mjesečno, a maloljetniku smještenom u prostorije poluotvorenog tipa najviše dva puta mjesečno.

Pogodnost - posjete porodici, srođnicima ili drugim bliskim licima za vrijeme vikenda i praznika može se dodijeliti maloljetniku najviše dva puta godišnje.

XVI. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 113

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o kućnom redu za izvršenje kazni zatvora u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, broj: KPD-N-3941/2 od 18. decembra 2012. godine.

Član 114

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".